

Oponentní posudek

diplomové práce studenta Lukáše Jindry na téma „Princip suverenity lidu a česká ústavnost“

Předložená diplomová práce na zajímavé téma „Princip suverenity lidu a česká ústavnost“ se zabývá různými projevy tohoto principu v českém právním řádu a zejména ústavním pořádku ČR, s komparativním pohledem do situace v Polské republice.

Po **formální** stránce práce v zásadě naplňuje předepsané požadavky na tento typ práce kladené, když práce zaujímá 55 stran vlastního textu, cizojazyčné resumé a Seznam použitých zdrojů. Autor vycházel z relativně širokého okruhu výchozích zdrojů práce, mezi kterými je zastoupena i literatura cizojazyčná (polských autorů), na které v průběhu textu řádně odkazuje. Zastoupeny jsou přímé i nepřímé citace. Pokud jde o způsob uvádění jednotlivých monografických publikací a to jak v průběhu textu, tak v seznamu literatury, lze mít drobnou připomínku k tomu, že způsob citace není jednotný. U většiny děl autor uvádí Příjmení a celé křestní jméno autora (autorů), ale u některých pouze iniciálu křestního jména, a to dokonce i u téhož autora (srov. např. různé citování děl od Karla Klímy v seznamu použité literatury) Důvod tohoto rozlišování zřejmý není.

Po stránce **obsahové a koncepční** je práce rozdělena do 3 obsahových částí. V první části se autor principu suverenity lidu věnuje obecně, zabývá se pojmy legalita, legitimita, demokracie a její formy. V druhé části se práce zabývá rozбором jednotlivých institutů nejprve zastupitelské (parlamentní) demokracie a posléze různými instituty přímé demokracie, jakožto přímé realizace názoru lidu. Hlavní těžiště práce autor spatřuje v části třetí, ve které se jednak zabývá přímou volbou prezidenta republiky v ČR a jednak komparací některých institutů realizace suverenity lidu s Polskou republikou.

Pokud jde o přímou volbu prezidenta, je otázkou, zda je správné tuto přímou volbu řadit mezi instituty přímé demokracie, tak jak to činí autor např. hned v Úvodu: *„Třetí část, kterou považuji za těžiště práce, pak bude ve dvou kapitolách podrobněji zkoumat přímou demokracii v České republice. Jednou v podobě rozboru aktuálního tématu přímé volby prezidenta a podruhé ve formě komparace pojetí, přístupu a institutů přímé demokracie s Polskou republikou.“* Na jiném místě práce však autor vypočítává instituty přímé demokracie:

„Jako základní instituty přímé demokracie obecně můžeme jmenovat: referendum, plebiscit, lidovou iniciativu a petici.“ (s. 26)

Mezi obecně uznávané instituty přímé demokracie přímá volba prezidenta skutečně nepatří. I přímou volbou prezidenta si totiž v podstatě volíme svého zástupce, který potom rozhoduje (má rozhodovat) v zájmu lidu, jež ho zvolit a jež zastupuje. Autor se k tomuto názoru přiklání nejen v Úvodu práce, ale i v celé třetí části. Např. v podkapitole 5.1 uvádí „V této podkapitole se budu zabývat porovnáním institutů přímé demokracie obou zemí a jejich zakotvení v ústavním systému.“ A následně se v této kapitole správně zabývá referendem a lidovou iniciativou, což jsou nepochybně instituty přímé demokracie a dále (dle mého názoru ne zcela správně) i porovnáním volby prezidenta, což institut přímé demokracie minimálně hodně diskutabilní. Pokud autor řadí přímou volbu prezidenta do výkonu přímé demokracie, měl by tento svůj názor určitě objasnit u obhajoby této práce.

Celkově je možno shrnout, že autor se se zvoleným tématem zabývá skutečně do hloubky, snaží se o podrobnou analýzu jednotlivých institutů s principem suverenity lidu souvisejících. Čerpá ze široké zdrojové základny, což se na kvalitě práce příznivě odráží. Autor často uvádí vlastní úvahy, zabývá se i náměty de lege ferenda, tyto úvahy jsou podloženy logickými úvahami založenými na použité literatuře. Jde o dílo přemýšlivého autora, zpracování je systematické a logické, kapitoly vzájemně navazující.

Práci proto **doporučuji** k obhajobě s navrhovaným hodnocením v závislosti na ústní obhajobě práce stupněm „výborně“ nebo „velmi dobře“.

Otázky k řešení u obhajoby

- 1) Proč řadí autor přímou volbu prezidenta do přímé demokracie?
- 2) Jak by se mohl (měl) český ústavodárce inspirovat v polské republice, pokud jde o zakotvení přímé volby prezidenta či např. lidové iniciativy?

JUDr. Jana Odehnalová, Ph.D.

KÚP ZČU Plzeň